

Załącznik

do Uchwały Nr XI/93/19

Rady Miejskiej w Pyzdrach

z dnia 28.11.2019 r.

GMINNY PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

DLA GMINY PYZDRY

na rok 2020

Podstawa Prawna opracowania programu:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1492 z późn. zm.)
5. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 z dnia 04 sierpnia 2016r. (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 1492 z późn. zm.).

Wstęp

Narkomania jest zjawiskiem ogólnoswiatowym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym. Narkomania powstaje na skutek zanikania tradycyjnych więzi społecznych, zwłaszcza rodzinnych oraz osłabienia funkcji wychowawczej rodziny i szkoły, jest niepokojącym przejawem trudności dojrzewania psychospołecznego a zwłaszcza emocjonalnego młodych ludzi.

Zażywanie narkotyków wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, szkolnych, prawnych a także zdrowotnych. Jednym z nich jest wystąpienie tzw. zespołu uzależnienia a także ostrych i przewlekłych chorób, w tym zakażenia wirusem HIV.

Narkomania jest przyczyną tragedii wielu młodych ludzi i ich rodzin. Stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia społeczeństwa. Narkotyki i nowe substancje psychoaktywne należą do najbardziej rozpowszechnionych używek wśród młodych ludzi. Sięgając po nie młodzież próbuje często pokonać swoją nieśmiałość, oddalić lęki i przywrócić wiarę w siebie. Dzieje się tak dlatego, że używanie tych substancji powoduje zwolnienie przewodnictwa komórek nerwowych, co między innymi daje w efekcie subiektywne poczucie rozluźnienia i poprawienia nastroju. Używanie narkotyków dla poprawy samopoczucia było od wieków zjawiskiem powszechnym w wielu kulturach, ale właśnie w ostatnich latach obserwuje się gwałtowny wzrost ich spożycia. Okres dojrzewania to okres przejściowy, podczas którego młodzi ludzie próbują odnaleźć swoją tożsamość i niezależność. Często osiągają to poprzez eksperymentowanie oraz kwestionowanie przekonań i oczekiwań dorosłych.

Wpływ rodziców na dorastające dzieci staje się coraz słabszy dlatego, że w tym okresie młodym ludziom bardziej zależy na opinii i aprobach rówieśników niż rodziców i innych osób dorosłych. Najsilniejszy wpływ na zachowanie wielu nastolatków wywierać może grupa rówieśnicza lub inna grupa nieformalna. Silna identyfikacja z grupą może być źródłem poważnych problemów, gdy w grupie popularny jest model zachowania, który znacznie odbiega od ogólnie przyjętych norm. Jeśli w danej grupie eksperymenty z narkotykami, alkoholem czy papierosami są jednym ze sposobów spędzania wolnego czasu, może to mieć istotny wpływ na młodego człowieka i popchnąć go na drogę uzależnienia.

Zażywanie środków odurzających oraz picie alkoholu bywa często rozpaczliwą próbą manifestacji własnej woli dziecka, kiedy rodzice próbują decydować za nie o wszystkim i narzucać swoje zdanie. Aby zapobiegać powyższemu zjawiskom należy dostarczać dzieciom i młodzieży jak najwięcej pozytywnych bodźców i umiejętnie kierować ich czasem wolnym.

Poprzez wczesną edukację na temat uzależnień należy uczulić młodych ludzi na niebezpieczeństwa jakie mogą pojawić się na skutek zażywania środków odurzających oraz zaproponować im ciekawe formy i sposoby spędzania czasu wolnego.

Zasygnalizowane zagrożenia związane z rozprzestrzenianiem się zjawiska narkomanii stanowią istotny problem społeczny, ponieważ nawet jeśli przyjmemy, że eksperymentowanie z narkotykami w przypadku większości osób nie stanowi jeszcze uzależnienia to i tak mamy do czynienia z poważnym zagrożeniem, wymagającym wielopłaszczyznowych zabiegów profilaktycznych.

Podstawą prawną działań związanych z rozwiązaniem problemów narkomanii jest Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r. która spowodowała, iż na samorządy gminne został nałożony obowiązek realizacji konkretnych działań prowadzonych jako zadania własne gminy w ramach gminnego programu przeciwdziałania narkomanii finansowanych z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Do zadań tych należą:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego,
6. prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia,
7. upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie,
8. prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej,
9. prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST,
10. poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w

wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,

11. poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

W związku z powyższym opracowany został dla Gminy Pyzdry – Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych jakie powoduje zażywanie narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych z uwzględnieniem kierunków działań, wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r. opracowany został na podstawie:

- sporządzonej w 2016 r. „Diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla gminy Pyzdry na lata 2016 - 2021” i wniosków ze zrealizowanych w 2019 roku zadań Programu,
- propozycji zadań pochodzących od instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów patologii społecznych.

Wyniki diagnozy:

- Badanie diagnozujące pokazało, że wraz z wiekiem wzrasta odsetek badanych uczniów, którzy mają kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnioną substancją wśród młodzieży szkolnej jest alkohol oraz papierosy. Najmniej popularnymi używkami są dopalacze oraz narkotyki.
- 56% uczniów jeszcze nie posmakowało alkoholu, co nie zmienia faktu, że niewiele mniej niż połowa już go spróbowała.
- zdecydowanie najczęściej do inicjacji alkoholowej dochodzi w wieku 14 lat bo aż 41 % zadeklarowało taką odpowiedź.
- 40 % uczniów z Pyzdr zna już stan upojenia a 8% z nich doświadczyła go już wielokrotnie.
- po papierosy sięgało 37% uczniów szkoły gimnazjalnej.
- uczniowie po raz pierwszy palili papierosy już w wieku 7 lat. Tak odpowiedziało 9% uczniów, którzy zadeklarowali, że palili kiedyś papierosy. Patrząc na odpowiedzi gimnazjalistów widzimy, że najchętniej sięgali po papierosy, kiedy byli w wieku 11- 14 lat, tak odpowiedziało 65 %.
- Pierwszy kontakt z papierosami, zdecydowana większość miała podczas wakacji. Niewiele odpowiedzi wskazywało także na to, że uczniowie palili papierosy w szkole, na dyskotecę a także w domu.
- 7% badanych eksperymentowało już z narkotykami.
- Do inicjacji narkotykowej w gminie Pyzdry dochodzi najczęściej po ukończeniu 13 roku życia. Dlatego to właśnie grupa gimnazjalistów jest uznawana za najbardziej narażoną na kontakt z tego typu substancjami.
- Najbardziej popularnym narkotykiem, podobnie jak w latach poprzednich, jest marihuana. Mniej popularne są kleje, rozpuszczalniki oraz kokaina. Grupa 27 % nie potrafi wskazać, który z narkotyków jest najpopularniejszy.

- Uczniowie potwierdzają, że dopalacze nie są produktem w 100% zlikwidowanym z polskiego rynku. Co gorsze dzieci mają do nich dostęp. 5% gimnazjalistów przyznało się do spróbowania dopalaczy.
- istnieje w szkołach grupa uczniów prześladowanych, wyśmiewanych i szykanowanych przez innych uczniów. Relatywnie do innych wyników w Polsce odsetek ten jest dosyć niski w Pyzdrach.

Podsumowanie i wnioski:

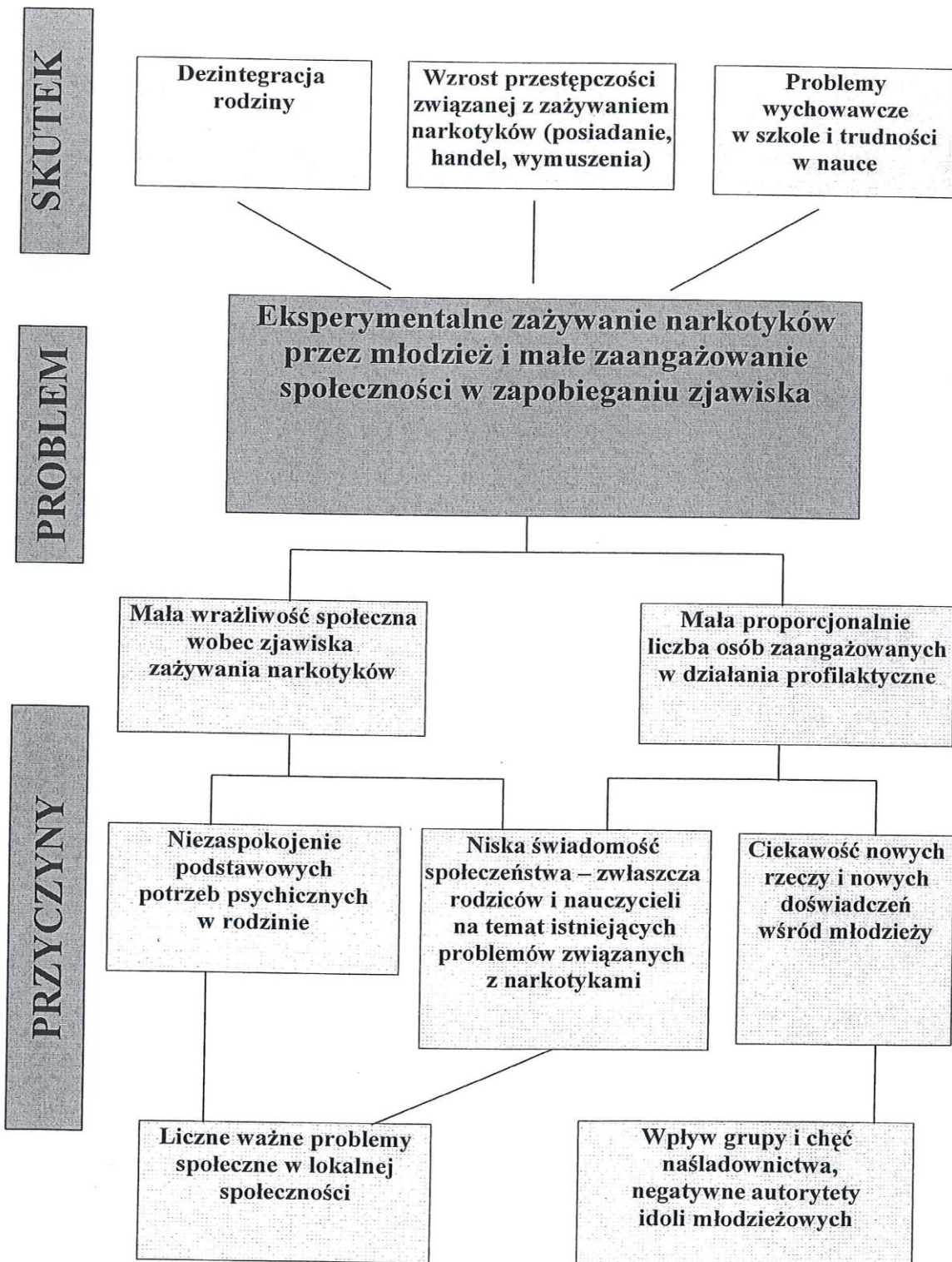
Z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Miasta i Gminy Pyzdry zostało podzielone na części odpowiadające poszczególnym problemom społecznym. **Problem alkoholowy** - 56% badanych uczniów nie próbowało jeszcze alkoholu. -Uczniowie odpowiadali, że najczęściej do pierwszego zakupu alkoholu dochodzi w wieku 14 lat. -40% badanych uczniów przyznało, że zdarzyło im się wrócić do domu w stanie upojenia alkoholowego. **Problem nikotynowy** -Okazuje się, że tylko 41% uczniów ma utrudniony dostęp do zakupu papierosów. Reszta przyznaje, że zakupić wyroby tytoniowe nie jest trudno. - Wypalenie pierwszego papierosa jest już za ponad jedną trzecią uczniów. 37% z nich deklaruje, że już paliło. - Najczęściej po pierwszego papierosa sięgają dzieci między 11 a 14 rokiem życia. - Powyższej sytuacji najbardziej sprzyja okres wakacji. To właśnie podczas nich najchętniej nieletni palą papierosy. - Ponad jedna czwarta osób została namówiona do palenia papierosów przez swoich kolegów i koleżanki. - Aż 58 % badanych przyznało, że palenie rozpoczęło w okresie ostatniego roku. **Problem narkotykowy i dopalaczy** - Zdecydowana większość gimnazjalistów przyznaje, że narkotyki są szczególnie trudno dostępne w ich otoczeniu. - Zdecydowanie ponad połowa osób, które miały już kontakt z narkotykami, przyznaje, że przyjmuje je mniej niż pół roku. - Świadomość w temacie narkotyków jest niska. 60% nie potrafi wymienić najpopularniejszego narkotyku. Wśród gimnazjalistów wymienić można grupę 5% uczniów, która miała kontakt z dopalaczami

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii określa lokalną strategię w zakresie narkomanii i związanych z nią problemów. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

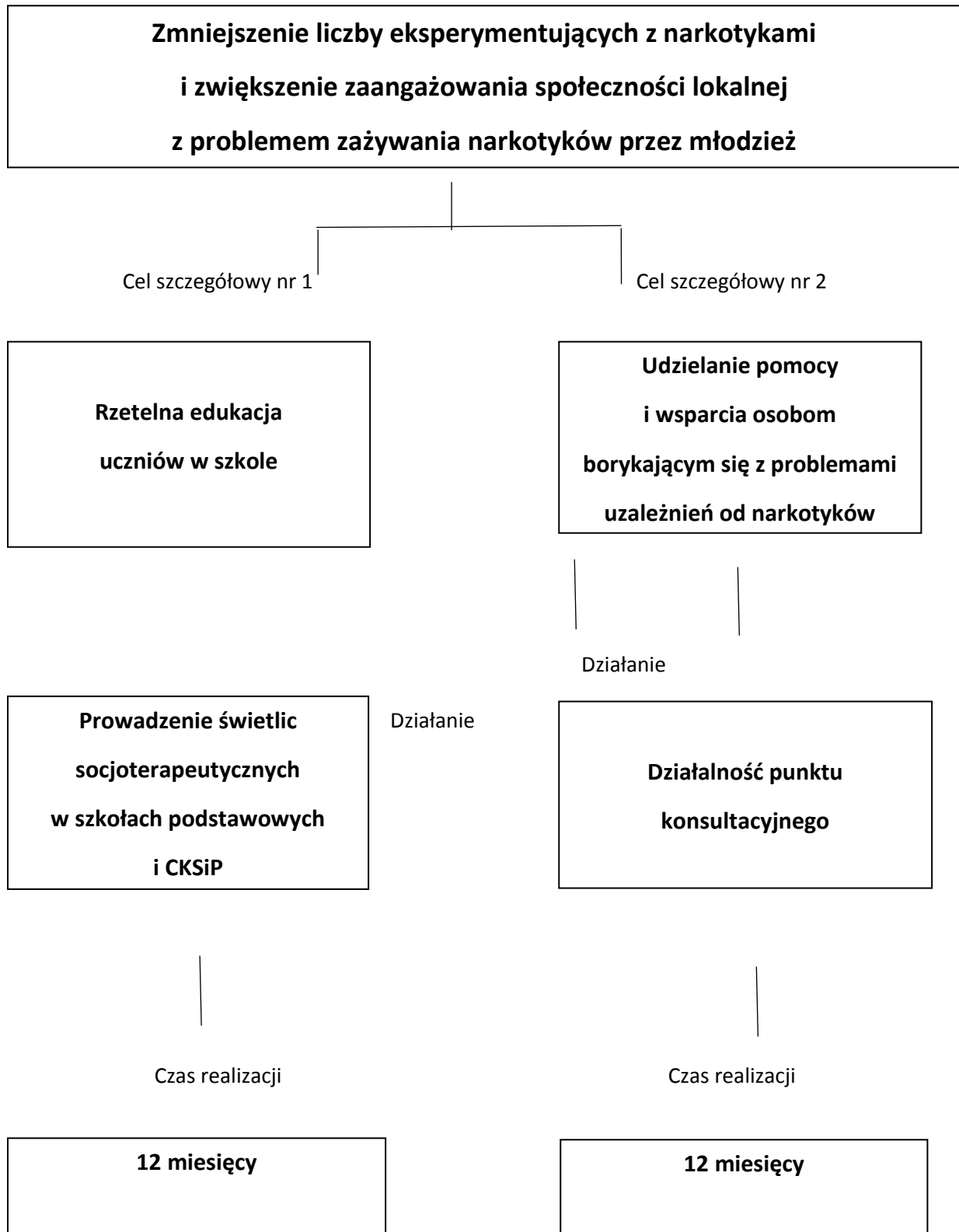
Zdiagnozowane obszary problemowe

Drzewo problemów

Definicja celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Drzewo celów: Cel ogólny

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1. Działania informacyjne, edukacyjne, o charakterze interwencji kryzysowej.
2. Rozwijanie różnych form pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem: zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, udzielanie porad i konsultacji specjalistycznych, organizowanie zajęć o charakterze terapeutycznym.
3. Działania nastawione na kreowanie wśród młodzieży wolnego od uzależnień stylu życia: organizowania akcji środowiskowych promujących zdrowie, organizowanie grupowych zajęć o charakterze rozwojowym stanowiących alternatywę dla używania środków odurzających m. in. praca liderów młodzieżowych i wsparcie dla dorosłych opiekunów liderów.
4. Edukacja dorosłych (działania informacyjne, materiały informacyjne).
5. Programy specjalistyczne pomocy dla dzieci i rodziców: udzielanie porad i konsultacji specjalistycznych, organizowanie zajęć grupowych o charakterze psychoedukacyjnym i terapeutycznym dla rodzin niewydolnych wychowawczo oraz rodzin zagrożonych uzależnieniem, prowadzenie działań interwencyjno-mediacyjnych w sytuacji kryzysów w rodzinie.

Współpraca

Znaczna część zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii będzie realizowana łącznie z zadaniami dotyczącymi profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi wyznaczonymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Aby przedstawiony Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii mógł być efektywnie i fachowo realizowany należy podjąć współpracę z:

1. Instytucjami Centralnymi:
 - Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii
2. Instytucjami Wojewódzkimi:
 - Pełnomocnikiem Zarządu Województwa Wielkopolskiego d/s Uzależnień.
3. Instytucjami i podmiotami Gminy Pyzdry:
 - Posterunkiem Policji w Pyzdrach i Komendą Powiatową Policji we Wrześni
 - Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
 - Szkołami Podstawowymi,
 - Służbą Zdrowia,
 - Poradnią Psychologiczno -Pedagogiczną we Wrześni,
 - Centrum Kultury, Sportu i Promocji w Pyzdrach.
4. Instytucjami i podmiotami Gminy i Powiatu Września:
 - Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
 - Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

5. Prokuraturą Rejonową w Słupcy i Wrześni, Sądem Rejonowym w Słupcy i Wrześni, Kuratorami zawodowymi i społecznymi i innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką zapobiegania narkomanii.

Monitoring i ewaluacja:

Stały monitoring nad realizacją programu będzie prowadziła Przewodnicząca Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyzdrach. Placówki realizujące Gminny Program Narkomanii są zobowiązane do złożenia sprawozdania z ich przebiegu, podjętych działań oraz osiągniętych rezultatów.

**PRELIMINARZ
WYDATKÓW GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W 2020 R.**

Rozdział 85153 - NARKOMANIA	WYDATKI - 25.000,00
§ 4170 WYNAGRODZENIA BEZOSOBOWE	19.000,00 zł
§ 4210 ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA	2.300,00 zł
§ 4300 ZAKUP USŁUG POZOSTAŁYCH	3.200,00 zł
§ 4410 PODRÓŻE SŁUŻBOWE KRAJOWE	500,00 zł